

WDD 2004 – workshop onderwijs

Vlaamse spreker: Hans Verpoest

Nederlandse spreker: Corrie Tysseling

Moderator: Jan Magry

Hans Verpoest

Inleiding

Spreekt vanuit zijn nieuwe functie : pedagogisch begeleider van de Katholieke Vlaamse Doveninstuten bij het Verbond Buitengewoon Onderwijs

Stelt dat het niet gemakkelijk is om in een tijdbestek van 15minuten het dovenonderwijs in kaart te brengen

Belangrijkste elementen uit zijn toespraak

- een kleine, soms door de overheid vergeten doelgroep! Cfr. Regelgeving voor het lager onderwijs

MEER LOBBY WERK IS NODIG

- onderwijs aan doven/slechthorenden gebeurt verspreid
 - Vlaanderen kent 7 dovenscholen
 - Heel wat leerlingen integreren (stijgende tendens)

NOOD AAN CIJFERMATERIAAL

- zeer heterogene doelgroep
 - tijdstip van doofheid
 - ernst van het gehoorverlies
 - verschillend taalmilieu
 - allochtoon/autochtoon : richtcijfer : 40% type 7 kinderen zijn allochtoon (stijgende tendens)
 - multiple problematiek (natale achterstand, zware gedragsstoornissen...): richtcijfer: 50 % van de type 7 kinderen

Gevolg : zeer groot verschil tussen de ontwikkelingsmogelijkheden

NOOD AAN GEDIFFERENTIEERD ONDERWIJS:

1. **individuele behandelingsprogramma's** opzetten die uitgaan van een 'en - en' visie en niet 'of – of' (vroeger had de dovenschool 1 duidelijke visie, met 1 welbepaald aanbod dat te nemen of te laten was voor alle leerlingen) :
 - regulier onderwijs en dovenonderwijs samen moet kunnen
 - onderwijs in gebarentaal en onderwijs van de gesproken taal moet kunnen
2. nood aan een **tweetalig onderwijsmodel** gesteund op maatschappelijke tendensen en het feit dat dove kinderen hoe dan ook tot 2 culturen behoren !
opmerking : tweetalig onderwijs aanbieden is nu niet evident en gebeurt nu slechts op experimentele basis : Vlaamse dove scholen worden weinig ondersteund (geen wetenschappelijk onderzoek – weinig of geen didactisch materiaal) – VGT moet verder onderzocht worden - er zijn meer dove medewerkers nodig – nood aan samenwerking tussen de verschillende dovenscholen (nu werkt iedereen teveel op zijn eigen eiland)
3. nood aan een dialoog tussen **aanbod gestuurd model en vraag gestuurd model** : wat zijn de mogelijkheden van het kind? wat zijn de wensen/de kansen van de ouders? Wat kan het dovenonderwijs bieden? Wat is het antwoord van het reguliere onderwijs???

4. nood aan **dialogo** met dove volwassenen

Corrie Tysseling

- het onderwijslandschap is door de fusies recentelijk hertekend
- doven, slechthorenden en kinderen met ernstige spraak- en taalproblemen zitten samen op school. Dat is geen goede zaak
- 1995 : belangrijk moment : convenant wordt ondertekend tussen door de overheid, de doveninstituten en Dovenschap: ALLE scholen bieden tweetalig onderwijs aan in de NGT en het Nederlands in gesproken/geschreven vorm. En de Nederlandse overheid zal de NGT wettelijk erkennen
Voorwaarde : NGT moet gestandaardiseerd worden
HOOP !
- stand van zaken 2004
 1. NGT is NIET officieel erkend
 2. er is een standaardversie van NGT ontwikkeld. Ouders en docenten kunnen bij het gebarencentrum cd-roms en ander materiaal verkrijgen.
 3. door de ontwikkeling van de standaardversie van NGT sterven de gebaren uit die er geen deel van uitmaken (ook al zijn ze niet verkeerd)
Reden :
 - * 90-95% van de dove kinderen hebben horende ouders, die alleen de standaardgebaren aangeleerd krijgen
 - * die dove kinderen hebben ook zeer weinig contact met dove volwassenen.Als dat wel al eens het geval is durven de kids deze volwassenen te corrigeren in het gebarentaalgebruik ! “Jij gebruikt foute gebaren”. En dat kan niet! Het dovenonderwijs moet de kinderen echt duidelijk maken er niks mis is met het gebruik van de regionale variant !
 4. De invoering van de standaardvariant heeft niet tot de verwachte ontwikkeling van éénduidig onderwijsmateriaal geleid. Verscheidenheid tussen de doveninstituten is troef ! Er wordt tevens weinig gebruik gemaakt van de vele ICT mogelijkheden. En het materiaal dat er dan wel is is vaak gewoon een copie/vertaling uit het onderwijs in het Nederlands. Authentiek Doof materiaal is er dus niet (ontwikkeld vanuit Doof cultureel perspectief) Nog een opvallende opmerking: NGT en dovencultuur zijn GEEN examenvakken en wegen niet zwaar mee in de eindbeoordelingen bij het afsluiten van een schooljaar, het Nederlands en de Nederlandse geschiedenis daarentegen wel
 5. besluit: het tweetalig onderwijs richt zich dus meer op het Nederlands dan op de NGT. De komst van steeds meer kinderen met een C.I., de gebrekkige NGT kennis van horende docenten die zich vaak toe verlaten op het systeem Nederlands met Gebaren, het tekort aan dove rolmodellen heeft als gevolg dat : er groei is van diverse mengvormen van talen in het dovenonderwijs en dat men (door de c.i. kinderen) zich richt op het zoveel mogelijk ontwikkelen van het gehoor en de spraak. Dat is in tegenstelling met de doelen van het tweetalig onderwijs.
 6. Hoe moet het nu? Onderwijs wordt nu gegeven aan gemengde groepen van enerzijds kinderen met een c.i. of hoorapparatuur en anderzijds kinderen zonder technische hulpmiddelen. Deze laatste groep is sterk in de minderheid.

7. net zoals in Vlaanderen is er in het dovenonderwijs een sterke toename te melden van dove kinderen met een multiple-problematiek. De anderen volgen steeds meer het reguliere onderwijs. Gevolg: het niveau van de dovenscholen wordt bijgesteld en dit steeds 'lager'. De groei van het praktijkonderwijs is groot
8. meldingen van seksueel misbruik.

Al deze voorgaande opmerkingen doen grote vragen rijzen over de huidige kwaliteit van het dovenonderwijs in Nederland. Een aantal ouders samen met dovenschap hebben daarom een werkgroep opgezet die als doel heeft de kwaliteit van het onderwijs te onderzoeken?